

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta pedagogická
Katedra českého jazyka a literatury

HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
posudek vedoucí práce

Práci předložil: Karel Konopík

Název práce: Nářeční jazykové prostředky ve vybraném díle J. Š. Baara

Hodnotitel: PhDr. Eva Pasáčková, CSc.

Diplomant se ve své bakalářské práci zaměřil na rozbor nářečních jazykových prostředků, které jsou užity v díle J. Š. Baara. Svůj výzkum pochopitelně omezil na jednu autorovu povídku. Provedl důkladnou excerpce a následnou analýzu všech získaných nářečních dokladů. Utřídil je podle stanovených kritérií – především podle příslušnosti k jazykové rovině. Zároveň sledoval, nakolik jsou zjištěné prostředky popisovány jako dialektismy vyskytující se v celé jihozápadočeské nářeční podskupině, případně v jiných nářečních oblastech. Při jejich hodnocení se zaměřil i na jejich funkci v uměleckém textu.

Práce má velmi dobrou stavbu. V úvodu je přesně formulován její cíl, je připomenuta i motivace pro její zpracování (student má k Chodsku a k Baarovi osobní vztah) a jsou stanovena předpokládaná zjištění. V následujících kapitolách jsou stručně zmíněny životopisné údaje J. Š. Baara a jeho literární činnost, přehledně je zpracováno poučení o stratifikaci národního jazyka, včetně nářečních skupin a podskupin. Vzhledem ke zkoumané nářeční oblasti je větší prostor věnován rysům nářečí českých v užším smyslu a především diferenčním znakům tzv. chodského nářečí. V těchto teoretických kapitolách student shrnul poznatky získané studiem odborné literatury, neomezil se jen na jeden popis sledovaného nářečí, ale se snažil zahrnout do své práce i údaje z dřívějších popisů (např. jevy doložené Němcovou). Naznačuje i problém vymezení tzv. chodského nářečí v odborné literatuře.

Nejdůležitější částí práce je rozbor a zhodnocení vlastního nářečního materiálu. Autor postupuje systematicky: uvádí diferenční jazykové prostředky roviny hláskoslovné, tvaroslovné a lexikální a i v těchto skupinách jevy přehledně třídí. Vždy připojuje údaje o četnosti výskytu, snaží se i o hodnocení funkčního využití sledovaného nářečního jevu v textu. Zajímavá jsou už kvantitativní zjištění: 22 diferenčních jevů hláskoslovných a jen 5 jevů morfologických, významný rozdíl v četnosti jejich užití – 612 výskytů jevů hláskoslovných (je to dáno ovšem i častým opakováním některých lexémů) a jen 22 výskytů jevů morfologických. Jsou doloženy i diferenční znaky připomínané jen ve starších (dobových) popisech. Ukazuje se rozdíl v užití nářečních prostředků hláskoslovných a morfologických (v řeči postav) a lexikálních (v autorské řeči). Všechny sledované nářeční prostředky jsou dokládány vybranými příklady.

Ve shrnujícím závěru práce se student vrací ke stanoveným hypotézám. Konstatuje, že se potvrdil předpoklad vysoké četnosti výskytu nářečních prostředků, a to především hláskoslovných, i předpoklad, že nářečí bude využíváno především v promluvách postav, a to jako prostředek typizace postav realistické prózy. Přesto analýza materiálu přinesla některá zjištění, která původní předpoklady modifikují. Jedná se hlavně o využití lexikálních prostředků v autorské řeči a o výrazný nepoměr jevů roviny hláskoslovné a morfologické.

Jak jsem již uvedla, práce má promyšlenou kompozici, je napsána kultivovanou češtinou, jazykové chyby či formulační nedostatky jsou ojedinělé (interpunkční chyba na str. 56). Dokládá studentovu dovednost samostatně na základě relevantních poznatků

z prostudované odborné literatury analyzovat a utřídit jazykový materiál a zhodnotit jazykové jevy. Podle mého názoru student splnil svůj úkol.

Při obhajobě práce je třeba vysvětlit (upřesnit) některé uvedené diferenční jevy: depalatalizace po souhlásce obojetné (str. 33), odsouvání hlásky d (str. 46), vynechání hlásky h (str. 43), podoba rodinných jmen na -ovic (str. 48) a termín analogická koncovka (str. 47).

Práce splňuje požadavky kladené na tento typ kvalifikační práce, proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **v ý b o r n ě**.

V Plzni 11. 5. 2015

PhDr. Eva Pasáčková, CSc.

vedoucí práce